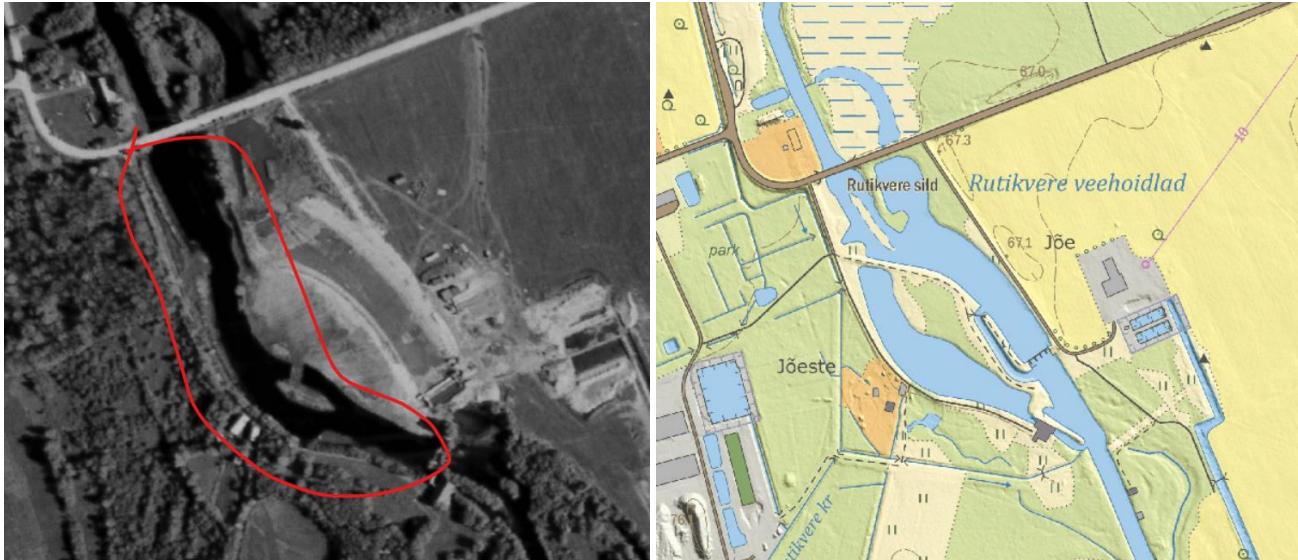

Rutikvere I veehoidla (VEE2055010) vaatlus

Vaatluse aeg 01.08.24. Vaatleja Marko Vainu

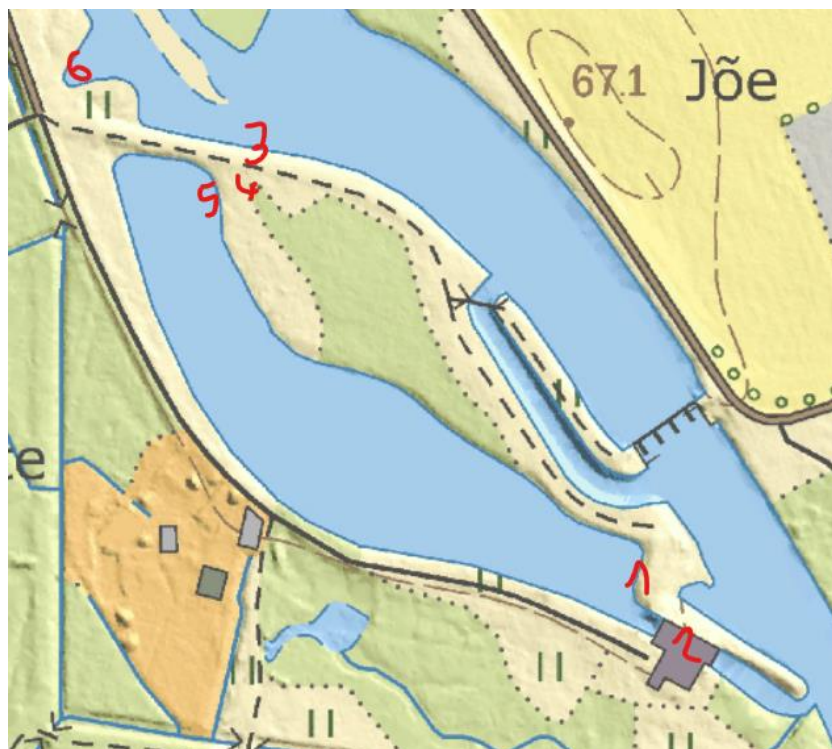
Tüüp EELISes: tehisjärv, kuid järve väljavoolul on Rutikvere veski pais (PAIS015020), mis on märgitud hävinud/lammutatuks.

Tänapäevasel kujul pole veehoidlat 1977. aasta ortofotol. Seal kulgeb veehoidla kohal Põltsamaa jõe põhitelg, millel on vesiveski tekitatud paisjärv. Idapoolset Rutikvere II veehoidlat toona veel polnud:

Järv oli taimestikku suhteliselt täis kasvanud:

1. Punktis asub nelinurkne betoonist puitvarjadega pais. Mõned meetrid kaldast eemal. Paisul on laudvarjad ees ning vaatluse ajal oli veetase 10 kuni 20 cm nende ülemisest servast allpool, kuid laudade vahelt voolas läbi kuni 10 l/s. Paisu juurde viivast teenindussillast on alles vaid metallkarkass:

Alavee poolel on toruots, millest voolas välja kümneid l/s vett. Seega kusagilt paisu alumisest osast on veel suurem läbivool. **See ühendus tuleks ETAKisse lisada.**

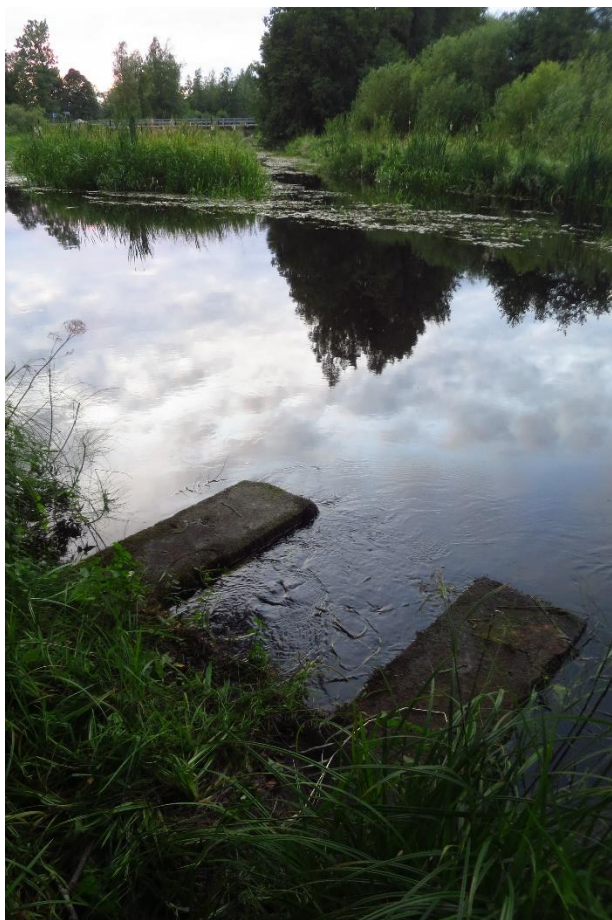

2. Vana, lagunenud, suur vesiveski, Rutikvere veski paisu asukoht. Vesi voolab järvest laia kanali kaudu veskihoone varemete põranda alla. Mis seal täpselt toimub, pole näha, sest põrand pole sisse langentud, aga sissevool on aeglane, kuid välja voolab vesi suure kiirusega, veskikanalist on kuulda suurt kohinat ning pimedusest paistab ka vee langemine kusagilt kõrgemalt. Seega ei saa lugeda seda paisu hävinenuks.

3. Vee I veehoidlasse sissevoolukoht. Neljakandiline betoonist kaev, mille peal oli keeris. Veskest välja tundus küll voolavat rohkem vett, kui selle väikese avause kaudu I veehoidlasse vett sisse sai voolata, kuid ühtegi teist ühenduskohta ei õnnestunud leida.

4. Betoonist kaev, mille põhjas vesi mäsles. Võimalik oleks ka varjasid ette panna, kuid vaatluse ajal neid polnud, vähemalt mitte nähtavas osas. Lauad ujusid kaevus lihtsalt vee peal.

5. II veehoidlast läbi kaevu tulev vesi avaneb I veehoidlas ilmselt punkti asukohas. Kalda ääres toruotsi pole, kuid selles kohas oli veepind taimestumata ning veepinnal oli näha vee liikumist, samas kui kalda pool vesi seisis.

See ühendus II veehoidlast I veehoidlasse tuleks kanda ETAKisse:

6. Läänes asuva kalakasvatuse veehaare. Vett voolas torusse rohkelt sisse.

Järeldus: Kuna I veehoidla puhul on tegemist kaldaveehoidla tüüpi järvega, millesse suunatakse väike osa vooluveekogu veest ja mille vesi vooluveekogusse tagasi voolab, siis on tüüp **tehisjärv** põhjendatud. Küll tuleks aga **Rutikvere veski pais muuta EELISes olemasolevaks**. Samuti **tuleks EELISesse lisada teine, punktis 1 olev pais**. Mõlema puhul sobib paisutatava veekogu klassiks kaldaveehoidla.